

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія природничих дисциплін

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«Методика навчання природничої освіти»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Курс II

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта

Форма проведення: письмова. Екзамен передбачає виконання двох практичних завдань

Тривалість проведення: 2 академічні години

Максимальна кількість балів: 40 балів

Екзамен проводиться з використанням електронного навчального курсу (ЕНК).

Критерії оцінювання:

Виконання I практичного завдання – 20 балів.

Виконання II практичного завдання (складання плану-конспекту уроку) – 20 балів.

Критерії оцінювання практичних завдань

Бали	Вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів
18-20	Комплексне вирішення поставлених завдань; вільне володіння й чітке розуміння понятійного матеріалу; послідовний виклад матеріалу; компетентне оперування конкретними ситуаціями і прикладами. Допускаються 1-3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на суть викладених відповідей
14-17	Комплексне вирішення поставлених завдань; правильне з'ясування основного змісту матеріалу відповідно до поставленого завдання; точне застосування понятійного матеріалу; оперування практичним контекстом. Допускаються 1-3 неточності у використанні понятійного матеріалу, незначні похибки у викладі причинно-наслідкових зв'язків, які не впливають на загалом достатній рівень виконаних завдань
10-13	Відповідь часткова; у відповіді допущено помилки; студент поверхово володіє понятійним матеріалом; поверхово орієнтується у практичному застосуванні матеріалів курсу.

	Базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, проте допущено значну кількість помилок змістовного характеру
6-9	Відповідь часткова; студент поверхово знається на понятійному матеріалі, у роботі робить змістові помилки; базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, але бракує оперування конкретним практичним контекстом
0-5	Відповідь не розкриває суті завдання; відсутнє розуміння понятійного матеріалу; бракує оперування конкретним практичним контекстом. Відповідь не розкриває суті завдання

Орієнтовний перелік практичних завдань:

1. Побудуйте алгоритм формування уявлення «береза» шляхом спостережень.
2. Побудуйте алгоритм формування уявлення «річка» шляхом спостережень.
3. Побудуйте алгоритм формування уявлення «море» шляхом опису.
4. Побудуйте алгоритм формування уявлення «озеро» шляхом опису.
5. Побудуйте алгоритм формування уявлення «дуб» шляхом спостережень.
6. Побудуйте алгоритм формування уявлення «гори» шляхом опису.
7. Побудуйте алгоритм формування уявлення «ялина» шляхом спостережень.
8. Побудуйте алгоритм формування уявлення «клен» шляхом спостережень.
9. Побудуйте алгоритм формування поняття «вода» дедуктивним способом.
10. Побудуйте алгоритм формування поняття «повітря» дедуктивним способом.
11. Побудуйте алгоритм формування поняття «грунт» дедуктивним способом.
12. Побудуйте алгоритм формування поняття «квіткові рослини» індуктивним способом.
13. Побудуйте алгоритм формування поняття «корисні копалини» дедуктивним способом.
14. Побудуйте алгоритм формування уявлення «верба» шляхом спостережень.
15. Побудуйте алгоритм формування поняття «дерева» індуктивним способом.
16. Побудуйте алгоритм формування понять «кущі» індуктивним способом.
17. Побудуйте алгоритм формування поняття «трав'янисті рослини» індуктивним способом.
18. Побудуйте алгоритм формування поняття «хвойні рослини» індуктивним способом.
19. Побудуйте алгоритм формування поняття «листяні рослини» індуктивним способом.
20. Побудуйте алгоритм формування поняття «культурні рослини» індуктивним способом.
21. Побудуйте алгоритм формування поняття «дикі тварини» індуктивним способом.
22. Побудуйте алгоритм формування поняття «свійські тварини» індуктивним способом.

23. Побудуйте алгоритм формування поняття «всеїдні тварини» індуктивним способом.
23. Побудуйте алгоритм формування поняття «комахи» індуктивним способом.
24. Побудуйте алгоритм формування поняття «риби» індуктивним способом.
25. Побудуйте алгоритм формування поняття «птахи» індуктивним способом.
26. Побудуйте алгоритм формування поняття «звірі» індуктивним способом.
27. Побудуйте алгоритм формування поняття «земноводні» індуктивним способом.
28. Побудуйте алгоритм формування поняття «плазуни» індуктивним способом.
29. Побудуйте алгоритм формування понять «рослиноїдні тварини», «м'ясоїдні тварини» індуктивним способом.
30. Побудуйте алгоритм формування поняття «перелітні птахи» індуктивним способом.

Орієнтовний перелік практичних завдань

(складання плану-конспекту уроку):

1. Складіть план-конспект дослідницької екскурсії на тему «Прісна водойма. Екскурсія на річку Дніпро», визначте мету, місце проведення, обладнання та завдання для учнів (4 клас).
2. Складіть план-конспект ілюстративної екскурсії на тему «Які зміни відбуваються в природі восени?», вказавши мету, маршрут та коротку інформацію про об'єкти, які учні будуть спостерігати (2 клас).
3. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Що таке корисні копалини і як ти можеш їх досліджувати? (етап сприймання, закріплення і застосування знань (3 клас)), передбачивши проведення дослідів, дидактичні ігри та інтерактивні методи.
4. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань на тему «Які рослини потребують охорони з боку людини?» (етап сприймання, закріплення і застосування знань (2 клас)), передбачивши дидактичні ігри та інтерактивні методи.
5. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему «Як звірі пристосувались до життя взимку?» (етап актуалізації знань, мотивації пізнавальної діяльності та хвилинка календаря (2 клас)), передбачивши дидактичні ігри та інтерактивні методи.
6. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Чому вода – найзагадковіша речовина на Землі?» (етап сприймання, закріплення і застосування знань (3 клас)), передбачивши проведення дослідницької лабораторії та роботу в групах.
7. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань (етап сприймання нового матеріалу та закріплення і застосування знань) на тему «Які ланцюги живлення існують у лісі, на луці й у водоймі?», розкривши методiku проведення практичної роботи «Складання ланцюгів живлення» (3 клас).

8. Складіть план-конспект узагальнюючого уроку (етап узагальнення і систематизації знань) на тему «Що корисного і цікавого ви відкрили для себе, опанувавши розділ про осінь?» (2 клас).
9. Складіть план-конспект предметного уроку «Я досліджую світ» на тему «Як дослідити склад ґрунту й визначити умови, необхідні для рослин?» (етап сприймання нових знань та закріплення і застосування знань (3 клас)). Розкрийте особливості підготовки вчителя до предметних уроків із природничої освітньої галузі.
10. Складіть план-конспект уроку ілюстративної екскурсії на тему «Які зміни відбуваються в природі навесні?» (2 клас), визначте мету, місце проведення, маршрут, обладнання та коротку інформацію про об'єкти, які учні будуть спостерігати.
11. Складіть план-конспект предметного уроку природознавства на тему «Як вимірювати температуру повітря?», розкривши методику проведення практичної роботи (дослідницька лабораторія) (2 клас).
12. Складіть план-конспект предметного уроку природознавства на тему «Які властивості має повітря?», обґрунтуйте методику дослідів, які проводять під час вивчення теми (2 клас).
13. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань на тему «Як комахи заселили нашу планету?» (етап сприймання нових знань та закріплення і застосування знань), передбачивши використання інтерактивних методів (3 клас).
14. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань на тему «Чому земноводні мають таку назву? (етапи сприймання та осмислення нового матеріалу (3 клас)), передбачивши роботу в групах та дидактичні ігри.
15. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему «Чому корисні копалини потрібно використовувати ощадливо? (етап сприймання та закріплення і застосування знань), передбачивши використання інтерактивних методів (3 клас).
16. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему «Які трав'янисті рослини називаються першоцвітами?» (етап сприймання та закріплення і застосування знань), передбачивши складання правил поведінки в лісі?» (3 клас).
17. Складіть план-конспект дослідницької екскурсії для 2 класу на тему «Як визначити сторони горизонту за допомогою компаса?», визначте мету, місце проведення, маршрут, обладнання та завдання для учнів.
18. Складіть план-конспект узагальнюючого уроку на тему «Що корисного і цікавого ви відкрили для себе, опанувавши розділ про зиму?» (етап узагальнення та систематизації знань (2 клас)).
19. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Чому квіткові – найпоширеніші рослини на Землі?» (етап сприймання, застосування знань (3 клас)), передбачивши роботу з гербарієм. Поясніть підготовку вчителя до предметного уроку.

20. Складіть план-конспект предметного уроку та поясніть методику проведення дослідів при вивченні теми «Які властивості має повітря?» (етап сприймання, застосування знань (3клас)).
21. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань, передбачивши проведення досліджень при вивченні теми «Як виникає вітер?» (етап сприймання, застосування знань (2клас)).
22. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Про що розповідає карта світу?» (етап сприймання, застосування знань (2клас)), передбачивши проведення роботи з фізичною картою півкуль.
23. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему «Як риби пристосувалися до життя у водоймах?» (етап сприймання, застосування знань (3клас)), передбачивши дидактичні ігри.
24. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Для чого потрібне дихання?» (3 клас), передбачивши дослідження та роботу в групах.
25. Складіть план-конспект предметного уроку на тему «Як виявити невидимку – повітря?», передбачивши проведення дослідницької лабораторії (етап засвоєння нових знань, закріплення і застосування знань (1 клас, II ч)).
26. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему: «Чи безпечно для здоров'я збирати гриби?» (етап актуалізації, мотивації опорних знань та хвилинка календаря (2 клас)).
27. Складіть план-конспект комбінованого уроку на тему «Де в побуті застосовують корисні копалини?» (етап засвоєння нових знань, закріплення і застосування знань (3 клас)), передбачивши роботу з колекцією корисних копалин.
28. Складіть план-конспект узагальнюючого уроку на тему: «Що я знаю про погоду та природу навесні?» (етап узагальнення та систематизації знань (2 клас)), передбачивши різні види дидактичних ігор.
30. Складіть план-конспект уроку засвоєння нових знань «Чому земноводні мають таку назву? (етап сприймання, застосування знань (3клас)), передбачивши дидактичні ігри та роботу в групах.

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії природничих дисциплін
Протокол від 13 травня 2026 року № 5

Екзаменатор

Людмила ГЛУХЕНЬКА

Голова циклової комісії

Людмила ГЛУХЕНЬКА